

ACADEMIA ROMÂNĂ

„Dezvoltarea capacității Ministerului Educației Naționale de monitorizare și prognoză a evoluției învățământului superior în raport cu piața muncii”,
cod SIPOCA 3

Rezultatul R1: Analiza comparativă, la nivel european privind instrumentele de monitorizare a absolvenților pe piața muncii

Modulul 6: Instrumente de monitorizare și analiza datelor existente în 8 universități

(rezumat)

Elaborată de către autor:

Expert monitorizare 6

Acad. Prof. Dr. Victor A. Voicu

Obiectivele analizei aplicate pentru grupul celor opt universități din regiunea vest și centru alocate au fost următoarele: *identificarea instrumentelor de monitorizare a absolvenților pe piața muncii, existente la nivelul fiecărei universități analizate; analiza datelor colectate de către universități, cu privire la monitorizarea inserției absolvenților pe piața muncii; identificarea modalităților în care angajatorii ar putea furniza datele necesare sistemului de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii.*

Pentru atingerea acestor obiective, activitățile s-au desfășurat pe un interval de trei luni. Într-o primă etapă, la nivelul experților de monitorizare din grupul alocat rezultatului s-au desfășurat consultări, adoptându-se un model unic de chestionar. Varianta electronică și editabilă a fost transmisă prin poșta electronică către secretariatele instituțiilor. Ulterior, secretariatele au fost contactate telefonic pentru desemnarea unor reprezentanți care să coordoneze completarea pe secțiuni a chestionarului.

Concomitent s-a efectuat o analiză detaliată a informațiilor disponibile pe paginile de internet ale instituțiilor sau ale ARACIS, colectându-se date precum activitatea Centrelor de Consiliere și Orientare în Carieră, statutul și acțiunile întreprinse de structurile Alumni, parteneriatele stabilite cu potențiali angajatori, procedurile și metodologia de monitorizare a inserției pe piața muncii a studenților și absolvenților, obiectivele relevante descrise în planurile operaționale și strategice sau în rapoartele anuale ale rectorilor, implementarea de proiecte etc.

La nivelul grupului de universități alocate s-a constatat că monitorizarea inserției pe piața muncii reprezintă o preocupare reală. În cele mai multe cazuri, instituțiile de învățământ superior și-au dezvoltat proceduri de operare specifice, care constau din aplicarea unor chestionare în varianta tipărită sau pe baza platformei *Google forms*. Numărul și tipul de întrebări incluse este variabil.

Uneori, chestionarul este axat aproape exclusiv pe percepția asupra calității programelor de studii, însă datele prezentate în cadrul rapoartelor instituționale anuale (rapoartele rectorilor privind starea universității) dovedesc utilitatea lui. Furnizarea unor informații multianuale referitoare la inserția pe piața muncii confirmă faptul că sunt realizate periodic studii și analize, ceea ce permite optimizarea continuă atât a curriculei (prin adaptare la realitățile economice), dar și a instrumentelor în sine.

În unele cazuri, în cadrul chestionarelor completate de către reprezentanții desemnați ai instituțiilor de învățământ terțiar alocate, nu au fost indicate rapoarte publice în care să fie analizate datele menționate în sprijinul procedurilor de monitorizare. Inserția absolvenților în alte domenii decât cele de specializare este motivată prin absența locurilor de muncă în zonă sau opțiunea personală pentru un loc de muncă mai bine plătit.

Se estimează că angajatorii apreciază diferit utilitatea informațiilor și competențelor dobândite de absolvenți în cadrul programelor de studii, în raport cu solicitările locului de muncă. Se consideră că abilitățile de lucru în echipă, cele de comunicare, capacitatea de rezolvare a problemelor și competențele digitale sunt foarte importante pentru locul actual de muncă al absolvenților.

O importanță deosebită este atribuită organizării internship-uri, școli de vară, conferințe sau sesiuni științifice studențești sau activităților de cercetare în colective coordonate de cadre didactice, precum și și sprijinului oferit pentru manifestările inițiate de asociațiile studențești.

Ca metodă de creștere a gradului de completare, universitățile adoptă măsuri de stimulare, cum ar fi condiționarea eliberării unor acte de studiu de confirmarea la nivelul secretariatelor facultăților din structură a completării chestionarului. Este opinia expertului că această abordare poate altera validitatea răspunsurilor furnizate. În același timp, pe baza actelor de absolvire eliberate, statutul absolventului pe piața muncii se poate schimba (modificare departament, avansare pe o nouă poziție etc.).

Au fost observate cazuri în care monitorizarea inserției este un proces care se desfășoară la intervale prestabilite, de exemplu 3, 6 sau 12 luni de la absolvire. Uneori, contextul socio-economic dificil determină rate de inserție reduse la nivelul anumitor promoții, ceea ce a impus efectuarea unor analize specifice pentru a determina dacă angajabilitatea redusă este rezultatul situației regionale sau naționale sau al calității reduse a programelor de studiu.

S-a constatat că implicarea angajatorilor în analiza curriculară este menționată în toate documentele sistemului intern de calitate. Sunt organizate întâlniri ale reprezentanților desemnați ai universității cu angajatori regionali sau absolvenți. Rolul este acela de a consolida parteneriate în scopul dezvoltării de proiecte de cercetare, de a evalua opinia față de abilitățile și competențele furnizate de

programele de învățământ, de a discuta posibile modificări curriculare, dar și de a media contactul dintre studenți și actorii de pe piața muncii. Nu este clar cum se realizează selecția acestor potențiali angajatori (întreprinderi mari, mici și mijlocii, cu activitate la nivel local, regional, național sau internațional).

Ca un exemplu de bună practică în domeniu, chestionarele de evaluare a gradului de inserție destinate studenților, absolvenților și angajatorilor ar trebui proiectate corelat (structură similară, abordând aceleași tematici), eventual în cadrul aceleiași platforme. Este nevoie de o implicare majoră și susținută a structurilor organizatorice dedicate. Din acest punct de vedere, activitatea centrelor de consiliere și orientare în carieră este extrem de diferită la nivelul grupului de universități alocat. În unele cazuri, implicarea acestuia este consistentă, paleta de activități este extrem de variată, iar rapoartele rectorilor privind starea universității conțin secțiuni dedicate care prezintă analize multianuale ale angajabilității. Vizibilitatea centrului este mare, iar studenții cunosc existența acestuia și apelează la serviciile oferite.

Este foarte probabil ca un contact facilitat și frecvent între angajații unui centru de consiliere și orientare în carieră (eventual cu un număr adecvat de angajați și susținut de un grup de studenți selectat și instruit pentru suportul activităților) să favorizeze contactul dintre universitate și absolvent, după finalizarea studiilor.

În marea majoritate a cazurilor, asociațiile Alumni nu au o dezvoltare adecvată. Deși planurile operaționale sau strategice conțin obiective referitoare la consolidarea bazelor de date, rapoartele ulterioare nu menționează informații concrete (evoluția numărului de absolvenți înscriși, parcurs profesional și analize corelate cu angajabilitatea absolvenților din promoții recente având același domeniu de specializare etc.).

Analiza prezentată anterior nu conține evaluări ale datelor din rapoartele comisiilor de evaluare externă a calității în instituțiile acreditate ARACIS. Acestea au fost incluse pentru a avea o imagine adecvată asupra evoluției universităților alocate în ultimii 5 ani.

Un prim pas spre optimizarea procesului de monitorizare a inserției pe piața muncii este implementarea recomandărilor disponibile în aceste rapoarte. De exemplu, analizele efectuate de studenții evaluatori identifică uneori, ca punct slab, necunoașterea existenței centrelor de consiliere și orientare în carieră, faptul că studenții nu apelează la serviciile oferite sau numărul redus de angajați.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Nu în ultimul rând, se cuvine menționată nevoia de implementare la nivel național a unui sistem unic de monitorizare a gradului de inserție. În acest moment, instrumentele identificate sunt extrem de diferite, bazele de date sunt diferite, iar frecvența de utilizare este variabilă.

Standardizarea platformei de colectare a informațiilor poate furniza date importante, complementare între universități, putând crea o imagine adecvată a dinamicii mediului socio-economic și permițând o mai bună capacitate de prognoză. La rândul său, standardizarea instrumentelor poate fi însoțită de module de analiză primară a datelor. Aceste module vor genera la nivelul universităților un mod unitar de utilizare în procesele de optimizare a programelor de învățământ, în activitatea structurilor dedicate, în circulația internă a documentelor etc.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

